

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

905

levererad o. t. 1903.

Folkminnen

från

Bara härad,

insamlade av

Ingemar Ingers.

II.

1901-02.

6582

Innehåller berättelser av:

Kjærsti Andersson, Tottarp	sid. 3.
Jöns Jönsson och hustru, Tottarp	" 8.
Hans Svensson, Kabbarp	" 17.
Bengt Jönsson, Tägarp	" 29.
Anna Åkerlund, Åkarp	" 41.
Per Andersson, Hjärup	" 53.

Registert s. 15.

LUNDSS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

F o l k m i n n e n

f r å n

Tottarp, Bara härad.

1) Kjærsti Andersson.

2) Jöns Jönsson och hustru.

Dessa folkminnen från Tottarps by äro upptecknade dels efter änkan Kjersti Andersson och dels efter kyrkovärden Jöns Jönsson och hans hustru Cecilia, som är systerdotter till ovannämnda Kjersti Andersson.

Jöns Jönsson äger och bebor Tottarp n:r 4. Gården har från mitten av 1700-talet tillhört hans hustrus möder-nesläkt. Hennes mormors farfar Nils Åkesson, f. i Kyrkeby 1730, var åbo å Tottarp n:r 4 och dog 1790. Hans son var riksäggsmannen Per Nilsson i Tottarp, f. 1757, d. 1820. Han har planterat den öster om gården belägna parken, den s.k. Lycken. Hans dotter, Sissa Persdotter, f. 1795, d. 1839, blev gift med riksäggsmannen Anders Nilsson i Tottarp, f. i S. Sandby 1788, d. i Tottarp 1858. Anders Nilsson ("Totten") var god vän till riksäggsmannen Nils Måansson i Skumparp ("Skumpen"). Anders Nilsson hade tre döttrar, som alla ha uppnått en hög ålder.

- 1) Hanna Andersdotter, f. 24/1 1821, d. 26/10 1917. Gift med åboen Pål Nilsson (1816-1883), som blev ägare av Tottarp n:r 4 efter sin svärfar. Pål Nilssons änka kallas allmänt "mormor i Tottarp". Deras dotter Cecilia (Cilia), f. 11/1 1847, är gift med Jöns Jönsson, f. i Tottarp 10/6 1848, som är den nuvarande innehavaren av Tottarp n:r 4.

2) Malena Andersdotter, f. 17/4 1825, d. 10/10 1917.

Gift med borstbindaren Jöns Svensson i Kabbarp. (En yngre broder till honom, husäg. Hans Svensson i Kabbarp, är en god folkmänesberättare).

3) Kjersti Andersdotter, f. 12/6 1836, änka efter åboen Jeppa Andersson i Åkarps. *Jy den 8 jun 1922.*

Kjerssti Andersson är den yngsta och enda kvarlevande av riksdagsmannen Anders Nilssons döttrar. Hon sedan flera år tillbaka, bor hon i Tottarp i ett henne tillhörigt hus. Hon innehavar ett oljeporträtt av sin fader, som han lätit måla i Stockholm och även en medalj, som han erhållit av Carl XIV Johan under sin riksdagsmannatid. Dess minnen efter sin fader skettar hon mycket högt. - Här följa hennes berättelser. (Upptecknade den 26 Juni 1922.)

Om riksdagsmannen Nils Wåansson i Skumparp, m.m.

Nu e ja fydd artanhondratrettisex, så ja kan ente säl komma ihu hanom, för han dö när ja va liden. Men far å Skompen di va jo så kontants.

Skompen han va jo så han kunne alls ente skriva å räckna, men de kunne far. Å Skompen han diktera å far han

skrev, så di va så där i kompis.

Var å Skömpen di reste te rikstan i sällskap. De

tala far om en gång, ad di hadde kornmed for varja när di
reste te rikstan. Å di skar hästen po nåd vis, så de blos.¹⁾

Bevars, di skolle resa lannväjen po hästa å vagn po den
tiden.

Skömpen de va en såden snällor man, han va så me-²⁾
lienes å skickeli po alla sätt, där va inged högnöd i han.

Å hans kläsel, den va jo enkel: Bockskingsböjsor å kort
tröja.

De va far, å Nels Månsen, å Jöns Pärsen i Möinge, di
tre rikstasmänne di va så möed tehoppa. Den fyreste gången
ad far han kom ifrå rikstan, så hadde Nels Månsen kyffit
tre silkeschals, å där fick mor en å dom. Å så fick di
vär's en silkeschal, hans egen fru, å Jins Pärsens mora å
min mor. - Nels Månsen han dö flere år ingan far, men hans
sånor di va här titt å hälsa på far.

Mor hon dö artanhondraträttinie, å de kommor ja så
grant illa, ad sysotor Hanna å bror Nels di to imod ställed
når far reste te rikstan å mor va dö. När Hanna ble gift
me pål Nelsen, så flytte far ing i ongantagstuan.

1) Meningen oviss. 2) Medlidande, d.v.s. välgörande.

Minnen från skola och kyrka på 1840- och 50-talen.

Ja gick hos en sköllärare som hidde Jonsen. Han
va liason läsare, å möd, möd relisjös. Skolan lå där som

fastor bor. Så gick ja bärra litt i skole for hann.
1)

Så hadde ja åsse gåd i Djurslöv hos en gammal man
som hidde Norbarj, han va klockare här i Tottarp. Där
gick ja i skole hos hann, när ja va abesette-barn.
2)

Så kom Olsen hid å va lärare. Han kom hid när han
va artan är, men Norbarj han va klockare lant etter Olsen
kom hid å va lärare.

Ja gick å läste for Åckorman. (Före hann hadde där
vad en gammal präst som hidde Anfelt). När Norbarj han
va klockare, då skulle allti skolebarnen sjonga hosianna
i kjärkan po julada å nyårsdå. Vi va de ena åred i Tot-
tarp å de ena i Knästorp. Då hält vi otessång bittia om
marenen, de skulle va senast klockan hal sex. Å när vi
skolle te Knästorp å sjongsa, så måtte vi sidda opp kl.
hal tre. Å en gång så vagna ja ente fören di andre va
körla, å ja måtte ble himma, måntro de frista pö!

1) Ett hus mitt för kyrkan, som bebos av Kjersti
Jönsson (syster till Jöns Jönsson), i Tottarps by kall-
lad "Fastor Kjarsti". 2) Nyörjare i läsning.

3) P.Olsson, f. 1833, d. 1897, lärare i Tottarp i 40 år.
4) Knästorp och Tottarp, som båda ett pastorat, hade
fordom gemensam klockare.

Å Tottarps kjärka har vad med mingor för. Så byggde di nykjärkan artanhondrafenti,¹⁾ å mor Myllorstetts man, Johan Myllorstett, har byggt den kjärkan. - Där va en målare ifrå Kypenhamn, som hidde Wernback, å han å hens gesällor di va där te Pål Nels, å di måla i kjärkan. Ja fick forvidd po hans namn å ja skrev ed me fina bogstävor po itt papér som lå po stuebored. Å de får han se å sior: "Vem har gårt dette?" - "De har ja." - "De va pent gårt." De va en såden resonérenes kar, å tämmelet stor å tjäckor.

4)

Om Anders Persson i Djurslöv och andra

bygde-original.

Annors Färsen i Djurslöv, de va mosikanten, vi kaller. Han va liason litt sköjtad å si, å han va så lärd, så han kunne språka me vicken präst so helst. Å han kunne klina té 5) folk me smidör, de va allti bibelspråk. Han va po alla fina gille å spilla. Han va så möed te å svira.

1) "Nykyrkan", d.v.s. korsarmarna å Tottarps kyrka, byggdes 1850 av sockenmuren Johan Möllerstedt. Hans änka dog 1922 vid 95 års ålder. 2) Blev nyfiken. 3) Härmning av danska. 4) F. 1804, d. 1883. Tillhörde det s.k. Jonsingesläktet. Spelade fiol och klarinett. 5) "Smitorn", d.v.s. stickord.

Han gickj omkrinj po ställen å ville ha litt å

flasken, men di ville ente allti yppna for han. Så komme han ansa om spingerocka. Så kom han te vårt å sto å knabba po daren mitt om natten å sior: "Wa de så ja skolle an-

sad om jära spingerocka, så hadde I mock slopped mi ing." -

Så va där Pär Bank, han lo mongen så ettor spilled,¹⁾

å så Bengt handlare ifrå Stanstorp. Po den tiden spilla di

for mad å malt.

Nils Knös, de va en tyggjare. Den han va så egen,²⁾

han hadde såd dent konstet snack fårr si.

U r f o l k t r o n.

Vårúlana, di sad i vaskaröred å pev. Vi skolle gå
övor en stätta ette vann. Å där mötte ja en såden en tilia
po marenen, klockan va väll tre. Å där träffte ja en såden
en lia po middinen. Han sprant precis forbi mej, å stor
va han.³⁾

Å så bækjahästen. För så va där itt jänje mellom⁴⁾

1) En vals som spelades av Bengt handlare är uppt. av
M.H.Ingers i Festskrift till L.Holmström på 60-årsdagen,
Lund 1900. 2) Om Nils Knös, se Teckningar och toner ur
Skånska allmogens liv, Lund 1889, sid.81. 3) Middinj, danska
mödding = gödselhög. 4) "Gänger", smal gata.

Jyns Jyns länja å fattihuseä. Å mitt i den väjen där va
itt forfaselet vanne, så man knafft konne gå där me stövla.
1)

Å där hadde di färr si bækjahästen gickj, å närr te van-

ninjen. Somma sa, ad där va många som satte si po han, så
2)

han for ud i vanned me dom. -
3)

Di tala allti om när ja va barn, ad där va spöje i
lyckjan. Å där va många som hadde sitt nåd där. Men ja
så ellri nåd säl, skynt ja lå där tilia om marnana å vöjt-
ta studa. Ja lå där frå klockan hal tre te klockan sex, å
då kom di å skolle ha studana. -

Där va nåd som kom ettor skoleglyttana frå Tyrop,
å hon hadde itt vitt lagen po si. De va Tyropa-kjarrinen.

Den hon gjore möed spetakel. Hon sad i pilorna å glodee.

1) Vattendrag, häftig ström. 2) "Vatningen", dammen i
Tottarps by. 3) Se vidare i Jöns Jönssons berättelser.

Jöns Jöns son är född i Tottarp 1848.

Här följa hens och slutligen hans hustrus berättelser.

205
fors förran: (fors 10% 1848. död 8%, 1924)

N e d s ä n k t p e n g a s k i s t a .

Hänne i parken,¹⁾ i dammen, liggor där en flador, fir-

kanted sten - man kan se han ve klart vann - å ongor den
ska där va en pänjakista. Di skolle ta itt par tvillinga-
kalla färr, å dra opp den. Men di hadde giid denje vann, di
hadde ente had milk nock. Så när di hadde fåd fatt i na, så
va där nad ljud som sa: "Där styrt vannkålen. Di sa di skol-
le gå tianes did. Men di så itt par hana som dro itt stort
lass. så komme den ene dränjen ente barja si for å si nad,
å så falt den lant närr. Å de skratte så dant i kistan.²⁾

17/12 1921.

B ä c k a h ä s t e n . FOLKUNIVERSITETETS
FÖRFLITLIGA ANSTALTSSAMMIV

Bäckahästen han viste si, å skolepågana satte si opp
po han. Han gjore si lång, å där ble en hel pågara. Så
skolle han så ud i vanned, å då va där en lidn påg sa:
Koss i Jysse namn, de va en farli häst så lång. Så sjonk
han, så pågana ble siddanes i becken.

12/1 1922.

- 1) Parken är den s.k. Lyckan å ägorna till Tottarp nr
4. Planteringen tillkom i slutet av 1700-talet, men dammen
har troligen funnits tidigare.

- 2) Skratta, å.v.s. skramla.

T i r u p a k ä r i n g e n .

Märrmor hadde många pasaschor om Tyropakjarrinen, men vi har glint ed nästan allt ihov. Minschant har de gåd varre ve vallen dårhänne! Di måtte gå fram å tebaga å konne ente hitta fram. Bäjnta å hinjes mor har vad färr na flere gångar, när di lå oppe i bedesticked.

Där va en präst i Brågarp - han hilde Lundius - som hon dansa me. Prästen han leste Fedor vår bode rätt å av, men de hjälps ente.

30/12 1921.

E n k a l v k o m m e r o p p i k y r k t o r n e t .

Där va en gång en lidens svart kal me wida ören kom opp i kjärtornet. Å där oppe va murare å ansa om tornet, å di ble så rädde så di töre ente gå nör.

12/1 1922.

R o m e l e k l i n t .

Hänne ve Romeleklint där va ätthöja, å di snacks så mied om ad di reste si po gullpelare. Å där va en sten som där e liasom en barnafod.

12/1 1922.

1) Kyrkoherde i Brågarp, + 1863.

Dara med Phane

205

uppl. 1921 - 22 av T. Tjärn

Om föresten är 1711.

Pesten den rasa här i Tottarp å Djurslöv. Å di som
dö,di ble begravna i höjen ve Djurslöv. Där va bärra två
soldator igen.
1)
2)
3)

12/1 1922.

I S t a n s t o r p a k r u.
⁴⁾

Di stårste generalorna i bonakried de va Stobben
å Slommen å en skräddare. Slommen han va brängrävare.

(Han gick me långa kjola,for han konne ente hålla urinen.)

Så skolle dar grervas en stor bränn i Stanstorpa kru,de e
den dar e iná. Så va de Matis i Tyrop,han å Slommen va ente
rekted åverens. Å han va litt foll,å falt närr i brännen,

men han slo si ente. Så hadde di de ortyed sin:"Gjärr manna
de ettor,sa Matis,när han falt i brännen." Så skolle di
syppa näre i brännen for å ble goa vänner,sin.
12/1 1922.

- 1) Ättehögen å Djurslöv nr 4. Många ättehögar,som
torde härstamma från forntiden,anseas av folktraditionen
vara tillkomna under krig eller farsoter. Högen i Åkarp
säges vara från danska kriget. 2) Uppgiften överdriven.
Jfr H.P. Walmborgs bok "Jesper Jonsson Ekegrens från Kyrk-
heddinge släktregister jämte familjeanteckningar m.m."
Walmö 1890. 3) Staffanstorps krog,nuv. "Hotell Gästis."
4) Så kallas bondupproret år 1811. De s.k. Stobben och
Slommen voro anförare för Nevitshögsboarna i sammanträff-
ningen med husarerne vid Klägerup den 15 juni. Slom=fot-
sid rock. Hans namn var annars Nils Andersson. 5) Mattis
Person,åbo i Tirup i början av 1800-talet.

Varsel i Djurslöv.

Där va en snickare bode i itt lided hus som lå i
Bjärmans park. Å vär gång han vänta po beställninj å ep
lijkista, så reste si trealnastocken i forväja. 12/1 1922.

Spöke på Tottarp n:r 2.

Här inge po tvåan tala di om där va spöje. Där
hadde bod en man som hilde Jins Bröddasen ¹⁾ s̄ han spöja,
ettor han va dö. När di task, så lå di å kasta po loen om
nättorna, å då så di han. Han kom me en löfte. Han hadde
vad oppe mied om nättorna, men han levde.

12/1 1922.

Hur engelska sjukan botades.

3) Skövor, de va en sjuga som man trode ad glyttana
hadde, när di ente trivdes. Men di komme ble bra, om man
lo dom drittja å höven po en gammal krisman, som hadde ö-
⁴⁾ lajd många. Å sånna va dar jo gott om, å di som skulle
gåd imod ryssana i attanhondrani, å di som hadde vad me
Kal Johánn imod Napolon.

16/6 1921.

1) Jöns Bröddesson, f. 1768, + 1834. 2) Tröskade.

3) Danska: Skäver. 4) "Ödelagd."

203 205

Joh.
Barn d. d. Mor Jöns Jöns:

1921-22 (F. i Tottarp 1847.)

LUNDSS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Den huvudlöse.

När ja va barn, så så ja en som gick imen pilorna,
å han hadde ente nåd hoed. Å så ja sprant himmed! Där
1)
som va vanned, så men ellti med för.

30/12 1921.

Varulven.

När tösen skolle ud i haven å stänga lämmana för
fynstoren, så kom hon springanen ing å va så rädd å sa, ad
hon hadde sitt en stor hong me bårra tre ben. å de vane
vårul, sa mor. - Han vändes åsse titt i vaskakrägen. När
han ville ing, så måtte han kryva ongor fodträed, mellom
syllastenana. Där kröv han i rännestenen. Å så de sin
snarra i vaskatudan!

30/12 1921.

Jerusalens skomakare.

Di tala så need om Jerusalens skomagare. Han flö
omkring övor allt, han kunne allri va stilla.

12/1 1922.

1)"Vatnigt", i ängsmarker.

14.

Spöke i Nevishög.

I Nevishög tala di om en gammal man som gick å
litte ettor penga, ettor han va dö. Han va oppe om nättor-
na å räckna penga. Där va åsse nån penga ginda po de
ställed, de va han där hadde lajd dom ongan.

12/1 1922.

Varsel i L:a Uppåkra år 1813.

I Lillapagra där bode en som hiede Rosvall, de va
po annors Pals ställe. Å där hörde di en kväll liason

där kom en krigare did. Å di hadde gäss po gären, å gäsen

2)

han veste så farlet. Å di hörde som de skramla å en kri-
gare. Å kringan gick ud å så ettor han, for å bjuda han
ing. Men där va ingenting. Men i samma stong så va därres
knikt dö. Han va udee i kried. Di hält knikta po de stäl-
led. Å di fick döboda sin, å matte skaffa en annen kar i
ställed. De va i tyska kried.

12/1 1922.

1) Letade. 2) Av gäse = gås-hane. 3) Dödsbud.

Register.

Anders Nilsson, riksdagsman, Tottarp ("Tötten")	<i>6.</i> <i>2, 3, 4.</i>
Bäckehästen	<i>7.</i> <i>9.</i>
Djurslöv	<i>6.</i> <i>11. 12.</i>
Engelska sjukan botas	<i>12.</i>
Huvudlös visar sig	<i>13.</i>
Jerusalens skomakare	<i>13.</i>
Jonsson, lärare i Tottarp	<i>5.</i>
Kalv (kommer upp i kyrktornet)	<i>10.</i>
Knös, Nils, en tiggare	<i>2.</i>
Kyrka, Tottarps, tillbyggd 1850	<i>6.</i>
Lilla Uppåkra	<i>14.</i>
Lundius, kyrkoherde i Brågarp	<i>10.</i>
Möllerstedt, Johan, murare	<i>6.</i>
Nevitshög	<i>11. 14.</i>
Nils Måansson i Skumarp ("Skumpen")	<i>3.</i>
Nordberg, klockare	<i>5.</i>
Olsson, P., lärare	<i>5.</i>
Pengekista i en damm	<i>9.</i>
Pesten är 1711	<i>11.</i>

Register (forts.).

	<u>Lid.</u>
Riksdagsmän i bondeståndet	10.
Romeleklint	5.
Skolsång	11.
Slömmen, en av anförarna i bondekriget	6, 7.
Spellemän	8, 12, 13, 14.
Spöke	11.
Stansstorp kru	11.
Stobben i Staffanstorp	11.
Tiggarer	7.
Tirupakäringen	8, 10.
Tvillingkalvar	9.
Tottarp	4-6, 8-10, 11, 12, 13.
Varsel	12, 14.
Värulv	3, 13.
Ättehögar	10, 11.

Register (forts.).

Riksdagsmän i bondeståndet	7.
Romeleklint	10.
Skolgång	5.
Sloommen, en av anförarna i bondekriget	11.
Spellemän	6, 7.
Spöke	8, 12, 13, 14.
Stanstorpa kru	11.
Stobben i Staffanstorp	11.
Tiggrere	7.
Tirupakäringen	8, 10.
Tvillingkalvar	9.
Tottarp	4-6, 8-10, 11, 12, 13.
Varsel	12, 14.
Värulv	2, 13.
Ättehögar	10, 11.

Registrerad sid. 28.

Hans Svenssons berättelser.

Kabbarp, Tottarps socken.

Den äldste manlige invånaren i Kabbarps by är f.d. *b7 28½ / 1915*
husägaren Hans Svensson å n:r 12, född därstädes 1838. Fa-

dern var husaren Sven Jönsson Katzler (1792-1876), som var "jonsing". (Så kallas de som härstamma från Jon Jespersson i Vesum, Knästorps s:n, f. 1715, d. 1718. "Jonsingesläktet" är mest bosatt i socknarna Knästorp, Tottarp och Nevitshög).

Det var på uppraning av 70-årige skomakaren Per Andersson ("Pär skomagare") i Kabbarp, som jag fick Hans Svensson till att berätta vad här är nedskrivet. ("Han vidd nock reda po mer än ja, för han e åttatifira år"). Uppteckningerna gjordes den 22 och 30 juni samt den 1 juli 1922.

l)

Förklaringar till namn på ängar och kärr i Kabbarp.

Vaffor de hiddor Kattekjarr? De vidd ente ja. Den

lille änjen här opp ad, den kallar di Mårtens lycka. Jo, de
va for en som hidde Mårten sänzte si där, i de holled som
va po ännen å lyckan. - Men i Jeppes holl, där te Nels
Svens po Krommen, där har ässe nän gråd å sänjt si, de va
2) 3)
Jeppa Nelsen. - Så tätt ve Lars Ols skäl liggor där

Rams mosse, den e uttärrad nu. Vaffor den hiddor så? Jo
de va för i tiden som där va så nied ramna, - korpa, som
di kallar ed rufortiden.

Jönsjöns-lyckan i Tottarp.

Men där va väll ejenteliен spöje i Jinsjinslyckan,
for ja hadde en systor som tjente där, å hon ble tosed.

Ridtur med förhinder.

Men ja skolle ria te Möllebarja en gång. Mina
släjtinga va här po kales, å så kom där ässe en sän å en
dåttor ifræ Möllebarja hid å hälsa po. Å vi ville ad di

-
- 1) De omtalade namnen äro Kattekärr, Mårtens lycka och
Rams mosse n:r 7 samt Jeppas häl n:r 1. 2) Sankte sig,
d.v.s. drunknade. 3) Kröken av Dalbyvägen å Kabbarp n:r 1.
 - 4) Uppkallad efter ägaren av Totterp n:r 4. Kallas vanligen
endast "Lycken."

skolle fylja me vässt'e hvilan å dansa. Å då skolle ja
ria te Möllebarja å si te därres förällra ad di skolle

bile här i Kabbarp om natten.

2)

Så brute ja ha itt ong-öj. Så när ja kom ve Tot-
tarps skäl imod Djurslöv, så va de lönj ad ja konne få
hästen forbi. Så täjnte ja: "Ja, ja rior himm igen." Så
va ja himma å bytte om å to en nommorhäst. Men när vi
kom did igen, så stansa han. Å sā to kan itt skott å
slapp imod Möllebarja.

Rullande eldkulor på vägen.

Men mäntro han här hide, Nels Hansen, han hadde vad
himma i Djurslöv å hälsed po, å skolle köra himm on nat-
ten. Men när han kom körsnes mitt färr Björkmans går, så
va där två ill-kulor å rylla nerad backen hidfor. De va
som diså.

Iventyr med Tirupa-käringen.

Ja for helsingen. Där va ja så rädd en gäng, så ja
tror allri ja har vad så rädd. Ja skolle ria te Tyrop, å

1) På den tiden Hvilan var värdshus. 2) Ung-ök, ung-
häst. 3) Björkmans gård, Djurslöv n:r 4.

1) märrt ve de. När ja re darifrå,så täjnte ja:"ja rior lia
 2) övor." Å hodden ja re,så styrt öjed. Så falt ja åu,å de
 sprant imod himmed. Å ja skolle skala,men ja tyss ja kom
 ente å ställed. Så lant om länje no ja opp te lansväjen.
 4) Men ja täjnte:"De va väll Tyropa-kjarrinjen." Hon brute
 jo kasta kjolana övor hoeded po folk.

Vilsegående.

Men ja har gåd vilse po en hjälle en hel natt. De
 5) va dæ ja tjente po Kronetorp. Å vi fick allri hö nock te
 våra hästa,udan vi måtte gå opp po hjällen å stjela. Där
 va två holl i hjällen. Å där oppe gick vi å bar å
 kunne ente hitta närr. Men lant om länje så styrt ja närr.

Om ättehögarna vid Kronetorps_kvern.

Där e två höja ve den myllan. Di böjde myllan po
 den ene,å den andre liggor ve sian om. Å Hyby ätt liggor
 där i di höjana,där liggor Wrangla begravna. Å där lo
 Barj byggja myllan po den ene höjen. Å di ville formént

1) Mörkt. 2) Danska lige over,d.v.s. rätt över(näm-
 ligen markerne) 3) Springa. 4) Nådde. 5) Gård i Burlöve
 socken. 6) Kronetorps ägare,handl. Bergh i Malmö,Lät byg-
 ga kvaren är 1840. Den lär vara den högsta väderkvarnen
 i Skandinavien.

1920-22 han å böjd. Sträjs myllan va böjd så kom där en fru om nätterna å rörde i säckana for han. Å Barj säl han va i Tottarp där å frågte vaffor hon gick där. - Jo, myllan fick ente Di'n stå där. - Å då svarar han så den skolle va där å skolle ble där å gå bodde natt å da.

Varulven.

Di tala om han när ja valig å tjente te Pål Nels i Tottarp. Å där va en ann' påg å vi kom ud en kväll rå här e han", sa han. - Ellans så har man jo hört mied om den. Di hadde jo färr si, ad di ska fordarva en kvinja å te fastored, så skolle di ble fri. Di skolle ing ad vaske-tudan ellor ad rinnestens-holled, sa di.

Hjälmagärds historien.

De e många är sin. Så va där en man ifrå Djurslöv å han va himma hos min far, di sad å prata."Å där va en spilleman", sror han, "å han hadde vad å spilla å skolle gå himm å när han kom te le-holled, så reste si te vänstor 1) 2) en vidor skepnad. Å där va itt sän-holl, å där gick ja

-
- 1) "Ledhål", öppning i en vall för en grind (ett "rile").
 - 2) Sandhål, sandgrav.

å Annors Pälse å borra i de sänholled me pryla. Å där
lä en hoeskalle, å vi fick gravad opp en hel benrä. Å den
ble sin gravad närr i kjärregären.

Å när di gamle fick höra ded¹⁾, så kom di ihu där
hadde vad en dränj i Hjälmagären. Å en natt hörde han
som de knabba po porten å han gick ud å yppna. Å från den
betan så di injentinj mer å den dränjen.²⁾

Spöke i Burlövs prästgård.

Men där va en präst i Burlöv som hidde Frost. Å

han lä ensa i prästgården. (Han hadde den udarrenderad te
Annors Pärson, å allt folked bode hos hann.)

Å där va nåd som to i hans boghylla å smed den i
golled. "Va vill I?" frågte han. - Så sa klockaren sin:

"Va sa di for nåd?" - "Ja de har ente kantoren me å
gjärra", sa prästen.

1) Episoden om drängens försvinnande har också be-
rättats för mig av gamle skräddaren Jeppa Ohlsson i
Ö.Skrävlinge (Öxie hä), som hade hört den av en kvinna
som var barnfödd i Tottars socken.

2) Lars Frost, kyrkoherde i Burlöv, +1823.

Burlöv möllare.

Så va de Maties, myllaren, han bode ude i Burlöv mylla. Min far han kände grant mannen. Den han gick te Stockholm. Di lå å processa, å han skolle ha skrevet po sine papér där oppe.

Å han no diå så han va där juleáftan å fick sina papér i årninj, å skolle gå imod Skåne igen. När han kom ud om stan å hadde gåd en taga, så mytte han nån rianes. Å han frågte: "Här ska du hänn?" - "Te Skåne". - "De ska ja me." Å han frågte han om han ville ria. Å han va po, å de gick såu! Å så re di te Romeliklint - myllaren viste ente hont de gick. Å hästen han snivvla en gång. "Vidd du va de e? de va en kjärkespir." Så kom di te Romeliklint, han skulle did å hålla juleáftan. Så slapp han han åu. "Å nu ska du ente gå ing där som e ljustänt, men sparsara imod himmed".

De va juleáftan som han hadde fåd sina papér po-skrevna i Stockholm, men ándda jul så fick han dom opp-lesta i Burlövs kjärka.

Samma historie berättas i Lyngby om en person ifrån Göddelöv. Se även sagnerna om Romeleklint i "Teckningar och toner ur Skånska allmogens liv", utg. av Skånska Landsmålsföreningen, Lund 1889, sid. 25.

Sägningen om jätten Finn.

Sante Pär han lo jätten bygga kjärkan. Han skolle gjätta hans namn, och skolle han betala han för arbete. Han satte han jo färr ad han skolle skaffa han solella måne, så konne han ente ded, så skolle han gi han hans hjarteblo.

Men han gick po en ås opp ad Harrebarja å va säkje å ed. Å där träffte han en gammal kvinna å hon spörde han va han va så bedrövd for. "A ja," sa hon, "de ska du ente väkje å." Å så nemngå hon ställed, "å gå där opp å läggdi po backen i natt."

Så hörde han som kvinjan i backen hon nynna for barnen: "Tyss, tyss, for nu kommor snart jätten Finn himme sol å måne eller sante Pärs hjarteblo."

Så om marenen sior han te Finn:

"Se goda, jätten Finn
slå den stenen bättor in!"

Men då ble han jo galen, å va va där å gjärra ve ded?

Fvenne andra varianter är av mig upptecknade i Tottarps socken. Se Lars Perssons och Bengt Jönssons berättelser.

Om "Bonakried" (Bondeupproret 1811).

Far å mor di tala om ed, bonakried. Här va en i Stenstorp di kalla Slommen, han gick i kjola all tid, han hadde ente böjsor. Han va så han va general. Di samlaas alla stäns, di dro fram å tokk dom å ville ha dom i kried, så tokk di dom här di dro fram. Å där va många sprant å gende si for ad di skolle sleppa å gå i kried.

Men så lo di fylled ta övorhän ve Klågorp. Så bant husarana dom ihopra ve hästa, så måtte di lloffa bag ettor ärrna te Malme.

Om krogarna vid landsvägen mellan Malmö och Lund.

När ja va påg, så va här många kru. När di körde ifrå Malme så kom di te Säje fyxt, å den kruménnen han 2) jöv dom folla. Å när di kom te Kalinan, så sjöng han dom folla. Så körde di därifrå å kom te Kvilan, å den han spilla dom folla. Så lant om länje kom di te Storapagra 4) å han drack dom folla.

1) Överhand. 2) Ljög. 3) Vid Arlöv. Säges ha fått sitt namn därav, att "krumannen" (värden), när han såg någon som reste förbi utan att ta in, ropade till drängen: "Kall' ing' her!". Stället fick sedan hetta Kallinghuset eller Kalinan. 4) Stora Uppåkra. Detta värdshus var det sista där rörelsen nedlades och kallas ännu "Jesjivaregården".

Fastlagsfirande.

De va fastelännslördå vi slo katten å tynnan. Vi hadde en udklædd sotare i tynnan. Ja här vad me en gång
å sitt när di hadde en katt i tynnan, de va ude i Ågarp,
1) ve myllan. Så gick vi omkrinj å bjöd alla bynnorna te
2) fastelännsgilled.

Majsjungning och pingstgille.

A,de har ja vad me om många ,många sångle,å sjänge
maj. Vi fick värs en sypp, eller penga,när vi gick å sjång.

Visan den bärja så:

Godsftan om I hemme är

Maj är välkommen

Förlåt att vi väcker er

Sommaren är så jyfflig för ungdoren.

Vi hadde inged gille när vi sjång,men de hadde vi

te pinges. Så tingsa vi po itt ställe,där vi konne få läw

3)

å hålla gille. Så pingesäftan sick vi å töjde å så fick

vå mad te gilled: Vi fick både gryn å mel å spejefläsk å
ägge. Så hält vi pingesgille po de ställed som vi hadde

1) I Åkarp (Burlövs socken) hadde man senare (på 1860-
och 70-talen) en flaska i stället för en katt. 2) Bönderna.
3) Tigede.

tinged å så danse vi i två da. Å di som bode po ställed
di skolle bestå kaffed å bränevinet å de skolle vi be-
tala för.

Midsommar.

1) JONS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Misomarsfftan så hadde di majstäng po di store
ställen å där dansa di hela natten. Så satte di san-
Hansurtor här di kunne: mellom lawted å bjilkana å övor
darorna, å här di kunne.

Om Hans Svenssons far.

3)
Fjorten. Di kom te Strömsta, men injen di no fram, så ga
4) di mesi. - Han bode i hused här opp ad. Far han hält
skole här.

1) Ordet "midsommar" fanns fordom icke i bygdemålet.
I stället sades "san-Hans." 2) Loftet. 3) Se inledningen.
4) Nämligens normännen. 5) Innan där i mitten av 1800-
talet i Tottarps by inrättades en skola för hela socknen,
gåvo privatpersoner undervisning. Klockare Nordberg höll
skola i Djurslöv och husaren Sven Jönsson Kötzler i Kab-
barp.

Register.

Bergh, patron, å Kronetorp	<i>s: n.</i>	20	Maj-sjungning	26
Bondekriget		25	Midsommar	27
Burlöv		22.23	Ortnamn	18
Jurselöv		19.20	Pingstgille	26
Eldkolor, fulla på vägen.	19.	Romeleklint		23
Fastlagsgillet		26.	Sege-krogen	25
Finn, jätten		24.	Slommen, en av anfö-	
Frost, kyrkoh. i Burlöv		22.	rarna i bondekri-	
Hardeberga, Tornes hd		24.	get	25
Hjälmsagården, Flottarps s:n	21.	Spöke		19.21.22.
Hvilan		25.	St.Uppåkra	25.
Häst tvärstanner		19.	Tirups-käringen	19.
Kabbarp		19.	Tottarp	18.21.
Kälinan, Burlöv s:n	25.	Verulv		21.
Kätzler, S.J., husar		27.	Vilsegående	20.
Klägerup		25.	Åtnehögar	26.
Kroger		25.		
Kronetorp, Burlöv s:n		20.		
Lunds domkyrka		24.		

Regitavii. 39.

P o l k m i n n e n

från

B A R A h ä r a d

berättade av

f.d. lantbrukaren B e n g t J ö n s s o n,

Tågarp pr. Arlöv,

f. 1847 i Kabbarp nr 4, Tottarps socken,
åbo i Kabbarp nr 11 1876-1891

och å St. Mölleberga nr 7 1891-1913.

Minnen från fädernegården i Kabbarp. *Tidning Aa.*

(Om kreaturen m.m.)

När en ko hadde kalvad, så den ble molkad för förste gången etter den hadde kalvad, så skolle pian ha en gnie-¹⁾ sten å en ullsax i molkespannen.

Å den förste gången ad koen skolle gå ud å kostalen etter den hadde kalvad, så skolle där ligga en yse po-²⁾ der-pallen.³⁾

Nyårsäftan så skolle en å piorna gå å forafaren,⁴⁾

å då skolle hon si: "Alla jämmor-lamm, alla jämmor-lamm".

De va när di fick kvällsfored.⁵⁾

Men när bror Nels va trettan år, å hörde ded, så to han en növefull me ärtahalm å gir fären å då sior han:⁶⁾

"Alla vär-lamm, alla vär-lamm", i de slo ing åsse.

Dessa bruk iakttogos på den tiden Bengt Jönssons far, Jöns Bengtsson (1818-1885) hede Kabbarp n:r 4.

1) En oval kula av mörkt glas, som användes att gnida skjortlinningar och krafer blanka. 2) Yxa. 3) Dörrtröske-
len. 4) Man önskade helst lamm av honkön ("jämmor-lamm").
5) Nils Jönsson, f. 1854, blev efter fadern åbo å Kabbarp
n:r 4. 6) Eg. "vädur-lamm", bagge.

Den förste gången man skolle ud å våra, så skolle
man ha ost å moljebrö i lommen. De va gent ifrå jul, å de
skolle di gnava po,når di bärja å våra.

Di fick ente hålla i nor me djuren,når di spände
ifrå. Så skolle di linna hammeltyed ifrå resképen når di
spände ifrå, elles fick ente djuren vila.

1868 då bärja vi å köra ing kl. 5 om mornana å
hålt po te kl. 11 po natten. Å då högg vi rägen den 24
juli å hadde ing-hystad den 5 agosti. Når vi hadde ing-
hystad, så körde far å ja te Sjöbo markad.

Narn på ängar och kärr å Kabbarp n:r 4.

Kjärkesti-ängen,Ko-ålen,So-kjarr,Den lange ängen
och Spång-kjarred.

-
- 1) Arbetsa på markerne om våren,förätta vårabetet.
 - 2)
 - 3) Lösa. 4) Hammeltyget,hamlarna (svinglarna) med till-
behör.

1)
Tirups-käringen.

Ack den va ja så rädd för när ja bärja å gå i skolan. Å vi va tre pysa, å Nels Lars' påga, å vi skulle kapas å gå te skolan. Men vi va så rädda for nu. Så va där jo påga ifrå Tyrop me, å di mötte na. De va ve vallen imellom Jyns Jyns å Lars Nels. Där har den gamle kjärkeväjen gåd.

Ridande bud till Mölleberga.

Men Hans Svensen i Kabbarp, han tjente himma hos minna föräldra. Å våra släktinge ifrå Möllebarja di kom hid.

Å där va bel i Hvilan å vi tytte vi skulle ta där ud.

Å då skulle han ria te Möllebarja å si ifrå ad di ente kom himm te kvällen. Å hen re po en treårs fylja. Men

når han kom tätt ve Djurslöv by, så konne han ente få hästen forbi. Så va han himma å bytte om. Men når han kom did igen, så stämde hästen tvärt. Sin så to han lia över markorna forbi Bjärkmans.

1) Tirups-käringen sedes hålla till i utkanterna av Tirups by och på angränsande byars marker. 2) Jöns Jönssons å Totarp nr 4 och Lars Nilssons å:nr 5 ägor. 3) Följa, fölsto. 4) Björkmans gärd i Djurslöv. Se även Hans Svenssons berättelser.

Jätten Finn.

Billebjer, där mellan Dalby å Hardeberja, de e kastad å jätten Finn inmod Longe domkjärka.

Finn han hadde sin himvist i Romeliklint. Den häre
 1) Finn han böjde domkjärkan. Å biskopen, som han böjde för,
 2) han skolle gjätta hans namn. Å kunne han de, så skolle han
 släppa å betala ned för arbeted. Eller så skolle Finn ha
 hans hoed.

Å han hörde ad jättens kvinga hon sad å sjong:

"Vyss, vyss, lille vän

å i maren kommor far din, Finn himm".

Å då gick han närom kjärken å sa:

"Finn,

flytta mej den stenen bättor in".

Å då for han asta te Klinten å kasta den stenen
 imod domkjärken.

Så hörde ja den historian i mina onge år.

1) Bygde. 2) Gisse (danska gjätte). 3) Nedanom,
 nedanför. 4) Nämlichen Billebjer. Detta moment ingår icke
 i de flesta uppteckningar av sägner.

Mölleberga kyrkklocka föres till Bjereshög.

Bjerese säcken å Möllebarja säcken, där skulle två sys tra rå om di två säckorna tehopra. Så ble di ovännor, så böjde den ena kjärkan i Bjerese, där va ingen kjärka forud.

När hon då hadde fåd kjärkan färi, så va där ingen klocka. Så skulle hon stjöla den ena klockan från systoren i Möllebarja. (Där e bärra en klocka i Möllebarja kjärka, men en kan se där har vad två). Men de gick ente, utan de skulle varra me fira batttinga, som va fydda i ny. Å di skolle precis fåd lia med milk. Så pian, som fydde opp dom, när hon fora dom, så va där en som ente ville dricka opp allt de han skulle ha. Så lo hon den andre få va han lämte.

När di då va voxna, så skulle disse fira batttingana spänna färr en vöjn å ta klockan i Möllebarja å skjossa den te Bjerese. Å då va där inge väja, å di körde lia över alla markor. När di då kom te en backe mellom Stora å Lilla Möllebarja, så den ene batttingen, som ente hadde fåd sin ransjon, han falt po knä, å så stanna di. Å där falt klocken å, å sjonk närr, å där ble en killa.

Bjereshögs socken är såväl till areal som folkmängd (120 inv.) den minsta i Skåne. Dess gamla kyrka, som revs 1896, todde och ha varit den minsta i provinsen. Den hade endast 14 stolar. Kyrkan saknade torn, och klocken hängde i en glugg i västra gaveln.

En process mellan Skabersjö och Torup.

Di processa, Skaborsjö goss å Torops-harren, om en skog som hiddor Bashjersbacken. Å den hadde i alla tider hörd te Skaborsjö.

Å Toropsharren hadde mudad alla nämnen i Bara härad te å svarja ad di gick po Torops mark å ongor Torops kvista. Di hadde jor ifrå Torop i sina sko å grena ifrå Torops-skoga i sina hatte. Å då gick di i dinne skogen å sor, ad di gick po Torops jor å ongor Torope kvista.

De va tall nädenän i härad, men Knud Nelsen i Kabbarp ville enta va me å forsvarja si. (De va po sjyttenhundratalad). Å då ble di andre forvanlade te elleva röbrågeda studa, å di går där i skogen. Så sior di: "Här e ja, här e du, å här har vi knud i Kabbarp?"

Från "Bondekrigets" dagar.

De va i lantvärnstiden, å di lotta te värmpliktia.

Å folked di sa, ad enten skolle di ud vær man, eller åsse ingen.

Bondekriget ("Bonakried") kallas det svenska bondesupproret år 1811, som utbröt på flera ställen i provinsen. Om detta får man ännu höra berättelser, och här meddelas några detaljer från upproret i trakten av Klägerup.

1) Å där va en prost i Bara. Å där va en dräng som
2) hidde Mårten, å han ble stosk imod prosten. Å där ble

rättegång imod den drängen, å han ble halshöggen ve Dalby.

(Han va fydd i Nevitshög). Å var inda gång prästen sin kom ud när de va märrt, så sto Mårten där me hoeded ongor armen. (Skollärare Holmgren å Nels Larsen i Lilla Möllebarja di skolle körs te skolläraren i Bara. Å när di körde därifrå, å kom ve prästa-trägären, så komme di ente få hästana forbi po villkör. Så vände di å körde om Skam-

3) marpe-gåren).

De va 1810 ad Mårten ble halshöggen. Så 1811 kom

4) bonakried. Å min märmor hon va ifrå Vinninge, å hon kom 5)

ihu ad hinges mor sa te na: "De e bäst du går opp po lof-
6) ted å tar närr en toltre brö, så vi har nåd å gi krismän-
nen, om di skolle komme här forbi."

1) Prostens namn var Olof Borup. 2) "Elev stursek emot prosten". När där lottades till bevaring i Bara kyrka, hade drängen Mårten Bengtsson uppträtt ohöviskt emot prosten Borup. Av folket blev han sedermera ansett som en martyr. Efter sin avrättning hämnades han genom att visa sig för prosten med huvudet under armen. 3) I denna inskjutna berättelse omtalas, att spökeriet vid Bara prästgård verkade långt senare. Händelsen inträffade i slutet av 1800-talet. 4) Slaget vid Klågerup mellan bönderna och husarerna stod den 15 juli 1811. 5) By i Hyby socken.
6) Toltre = två å tre.

Om Lars Persson i Lilla Mölleberga.

(Ett känt original i senare åelen av 1800-talet.)

De åska, å han va ude i marken å to ing öjen. Så¹⁾

får han en törpel²⁾ i ryggen, å då sior han; "Hälsa mottor³⁾

därhingga, ad dynnan slo ihjäll mi".

När kvingen va dö å skolle begravas, så fyllde⁵⁾

han ente me te kjärregären. När di körde så sto han po

trappan å råfte: "Farväll me di, mottor, du måtte i skrined

för än ja".

Han hadde två dätttra å en sän. Han kalla sine dätt-

ra for "Karbissa" å "Slättnäcka", å sänem kalla han for

"min sän Drynt".

Några ortnamn inom Stora Mölleberga.

Kallholmana, Smesticked, Storebjör, Damsbacken, Dra-⁶⁾
has och Pilahaven, alla å n:r⁷⁾ 7.

Ramms mosse, vid Bara skäl, där alla åboar i Mölle-
berga ha torvskifte.

Galjsbäcken, vid Önsvala bro. "Där har di avrättad⁸⁾
9)
10)

å där har vad tingsplass. När di gravde åen, så hitte di
en massa schelett".

1) Öken, hästarna. 2) Tjuderpåle. 3) "Muttern", mor.
4) Åskan. 5) Följe. (Ann. fortsätta å nästa sida).

(Forts. på ann. fr. föregående sida.)

6) Backar och åkrar på den egendom som Bengt Jöns-
son innehade. 7) Rams mosse vid gränsen av Bara och Mölle-
berga är uppkallad efter "ramn" korp. Även å Kabbarp nr
7 i Tottärps s:n finnes en Rams mosse. 8) Bron över Sege
å vid Önsvals by. 9) Avräddningar ha icke förekommit här
sedan 1700-talet. Bara härad, vilket nu som bekant här sitt
ting gemensamt med Torna härad med tingställe i Dalby, lär
fordom (i danska tiden) ha utgjort en egen domsaga.

F. Svenander skriver i sin Disputatio gradualis de Territo-
rio Bara (Lund 1796): Territorium olim proprios habuit
judices (Häradet har en gång haft egna domare). Han om-
talar även att gammalt folk kan minnas lämningar efter ett
tingshus i närheten av Önsvals bro. 10) Här avses Segeåns
regering i slutet av 1800-talet. De omtalade skeletter
kunna ha varit efter de via Galjabacken avrättade. Men
Bengt Jöansson omtalar även att man i de s.k. "hängeflyen"
i Slevre ångar invid Sege å har hittat mans-skelett i ri-
dande ställning på skelett av hästar. Det är möjligt, att
flyende krigsmän i forna tider ridit ner sig här, ovetande
om de farliga sankmarkerna.

17 juli 1922.

JÄRNLÄNS UNIVERSITETS
FOLKLOVANDESARKIV
Register.

Sid.

Bara	36.
Billebjer, Torna hd	33.
Bjereskög	34.
Bondekriget	35.
Djurslöv	32.
Finn, jätten	33.
Färren	30.
Galgabacken vid Önsvala	37, 38.
Häst (stanner tvärt)	32.
Kabbarp	30, 31.
Knut Nilsson, nämndeman i Kabbarp.	35.
Kreaturen	30, 31.
Kyrkklockor	34.
Lars Persson i L:a Mölleberga . . .	37.
Mårten Bengtsson, dräng i Bara . . .	36.
Nämndemän försvarja sig	35.
Ortnamn	31, 37.
Process mellan Skabersjö o. Torup . . .	35.
Prosten Borup i Bara	36.

Register (forts.)

Romeleklint (Jätten Finns hemvist)	33.
Skabersjö gods	35.
Spöke vid Bara prästgård	36.
Stora Mölleberga	34. 37
Spöke, vid Bara prästgård	
Tingsplats, i forna tider, för Bara härad	JF. 38.
Tirups-käringen (Tottarps s:n)	J2.
Torup	35.
Vedernam	J7.
Vårbruket	J1.
Önevala (Mölleberga s:n)	J7. 38.

— The M. G. O. —

Register no. 52 -

MOR Åkerlunds berättelser.

Åkarp, Burlövs socken.

J. H. C.

I det minsta huset i Åkarp, det sista i raden av äldre hus vid stora landsvägen mot Lund, bor änkan Anna Åkerlund. Mor Åkerlund är född den 3 juni 1840 i Hardeberga (Torna härad), där fadern var skolmästare. Tidigt blev Anna Larsdotter faderlös och efter sin konfirmation kom hon i tjänst. Redan 1856 kom hon till Åkarp och tjänade i sex år hos Nils Nilsson å n:r 3. År 1862-64 hade hon tjänst i Högseröd, (Frosta härad), men kom 1864 åter till Åkarp. Sedan hon tjänat en tid hos Arvid Andersson å n:r 2, blev hon gift med skräddaren Anders Åkerlund i Åkarp (död 1911). - Mor Åkerlund är trots sin höga ålder en skicklig och mycket mycket anlitad väverska. Hon har också en livlig berättarförmåga och talar gärna om flygda tider. *Sk 1936.*

"Lyktor" vissa sig om natten. Deras förklaring.¹⁾

De va där hägne från Måns Ols, där rände kårravanne²⁾
 ud i gräven, hänn te Annorsjins går. Å vi konne se så re-³⁾
 jelt där va liason löjtor å de va allti när de va räjned⁴⁾
 vär. Å pågana lå po kammarebored en hel natt å titta po
 detta hära, men di tote ente gå ud å se. Å där va nån löj-⁵⁾
 tor, som fyllde väjen. För sa di, ad de va ettor nän som⁶⁾
 hadde flyttad stena, skäl imellan.

En spökskjuts för 60 år sedan.

Men när ja tjente oppe i skoböjden, så ja ejen-⁷⁾
 telien spöje. Ja tjente i Hyxeröd. Så hadde ja å nän an-⁸⁾
 dra vad hos en släjtini⁹⁾ te di vi tjente hos, å vi skulle
 gå himm lia övor markorna. Å når vi kom ve korsväjen i-⁹⁾
 mellom Löpared å Mossarpegaben, så kommor där en karitt.
 (Ja har allri sitt nän ann' vöjn som likta han mer, än den
 som Holmströms hadde sin.) Å där sto ill ud ifrå den - de
 råg så dant ifrå hästana - å kusken han hålt i timmana po

1) "Kårravattnet". Kårra = en vattensamling kring en gödselhög ("Widdinj"). 2) Gropen, diket (som utgör "skäl" eller rågäng). 3) Anders Jönssons. De omtalade gårdarna äro belägna å Åkarp nr 5 och nr 7. 4) Lyktor. 5) Regnigt väder. 6) Följde. 7) Skogsbygden. 8) Högseröd.
 9) Löberöd.

1) dinne lén. Å vi va flere, både dränja å töxor. Å precis som ja så ed så hält ja tebaga å ja sa te di andre ad di skolle gå å väjen. Å där va injen så ed, uden ja,men di andre så ed ente fören han va forbi. Ja va väl en tjugetvå år då.

Ett ställe där folk går vilse.

2)

Men här te Lars Ols, po Hjäropa-planen, åwanom där som Ågesa-hused har ligged - ja de brände närr for näna år sin - där har många gåd vilse. De va Ågeschan, hon hadde vad i bedorna. Så skolle hon gå himm, å hon tytte hon sickj himmed, men hon kom tebaga te bedesticked två gånge.

Men en kväll ja kom där, så va där nåd ga si te å grina ad mi så faled, va de nu kunne va för nåd.

- 1) "Och kusken han höll i tömmarna på detta viset". (Berätterskan kröker armarna för att åskräddiggora kusken).
- 2) Lars Olsson i Åkarp har en jord i det angränsande Hjärup (Uppåkra s:n), som här kallas "Hjärupaplanen".
- 3) Ett hus som ägdes av en snickare Åkesson (nedbrunnet 1910). 4) Åkessonskan. Bland de äldre är det brukligt att så angiva hustruns namn, t. ex. Hans-Pärschan, Pär-Pälschan, Hanschen etc. även "Mor Hans-Pärs" etc.
- 5) Danska fält = obehagligt, otrevligt.

Varulven.

De va gamle Öst här i byen,di hadde färr si han va
vårul. Men min mor hon tala möd om där va en i Revinje.

Då va ude å agte ing sä,å kvingan hon visste de ente. När
han körde himm,sä sa han te na:"Om där kommor nän som vill
övorfalla dej,sä får du ente sticka,men slå me tjyvan,sä
kan du freda di for hen." Så körde han himm. Å så kom där
en vårul,men hon trode de va en hong. Å hon faktalå slo
med,å de va nära han hadde tad rätt po na,men hon slo han
ifrä si. Å hon hadde en filtakjortel,å där hadde han beded
å flera sticke. Å när mannen kommor tebaga,sä får hon se,
ad han hadde å hinnas filtakjortel i tännen. Å när då ad
hon så ed,sä sa hon te han:"Men du e jo vårul!" Så hadde
di färr si,ad di skulle ble fri for å va vårula,men hadde
han då säjt:"Ja nu kan du va mara så länje som ja har vad
vårul",sä hadde de gåd övor po hinge.

Här har vad med för,som ente e nufortiden.

1) Tektäckare Öst,husman å Åkarp nr 4 i mitten av
1800-talet.

Tre döda komma i vild jord.

Men i Dalby där va de eget po itt ställe, de e
rekted sanning. Där va nän andra hadde kyfft ställed, å

där spöja de i köged alltid. Å där va prästen å skolle

lesa for ed, men de gjore ingen nytta. Å så kom klockaren

å han ve litta villare. Å där viste si tre i köged for

han, men di kunne ente si nåd te han. Å då sa han te dom:

"Spytta!" å då for där en syllpänj ud å mongen po dom al-

di ble tana opp dan darpó, å då hadde di värs en syllpänj

i mongen. De hadde di lajd did for di skolle tia stilla.

Å di la dom i kjarregären å sin hadde di ente nän oro å
dom.

Spöke på Åkarp nr 5.

3)

Men här ska ligga nän begrava po planen här hide.
4)

De va Måns Olsens far, Ola Nelsen, han hörde nän gossare
här kom köranes forbi, hont di sa: "Ja de va här di skolle
liggjan". - Så hörde han ente mer. Men där har vad nied me
spöje där oppe.

1) Visste bättre råd. (Adj. will=slus, fyndig.)

2) Silverpeng. 3) D.v.s. ägorna till Åkarp nr 5, nv. om
stora landsvägen till Lund. 4) "Godsare", arrendator under
ett gods. Kallas också "Hoböne" (hovbonden) eller "hogssare".

Om det första järnvägståget (år 1856).

Ja har bod här i Ågarp sin di böjde banan. Ja
tjente po Black, de va de fysta åred ja va ude å tjens.
2)

Så skolle di byggja banan, så gickj ja å plocka sten dan
igenom där som banan skolle gå. Måntro de åred va dröjt!
3)

Ja har gräded mied po de ställed.

Dé gick de fysta tåged om Mickelsda, när ja skolle
flytta tenore Nels Nels här i Ågarp. Å po de tåged där
va Pär Pålsen å Jyns Hansen, di reste te Long å kyffte itt
dosin tallrika te minge. Å di glernde å stämma när di kom
hit, så di måtte fylja me te Malme. Di va litt folla å slo
itu tallrikana så där va ente mer än en igen, de tala Pär-
Pålschan om.

Om "tiggemannar".

Nels Knös, de va en räli tyggeman där gickj omkring.
7)

Han va så le här han kom.

Så va där Pär Friare, han va ifrå lämme, å han gickj
å fria här han kom.

1) Bygde. 2) Gård i Hjärup, Uppåkra s:n, belägen v. om
järnvägen. 3) Drygt. 4) Nils Nilsson å Åkarp n:r 3 kallades
"nöre Nels Nelsen" till skillnad från Nils Nilsson å n:r 7
("söndre Nels Nelsen"). 5) Per Pålsson och Jöns Hansson,
husägare å Åkarp n:r 4 i mitten av 1800-talet. 6) Stanna,
stiga av. 7) Enligt andra uppgifter var Nils Knös en ganska
beskedlig karl.

Så va där Hans List, han sprant omkapp me tåged.

Han va närr ifrå Torop nänstäns.

1)

De va när ja tjente te Arves, så hadde kvingan lagd
opp itt stort sticke fitt po bored te voss. Så kommor
knös ing me en lång pryl å jarn, så sior han: "Ja får väl
3) smaga järt fitt åsse".⁴⁾ Så to han allt fitted po prylen, så
där va ente itt gråne te voss.

Spelmen på 1850- och 60-talen.

Så va här så många spillmän å kom po ställen, där
va allormingst fira. Där va Stobben där uded ifrå Stans-
torp. Han hadde söded å spilla inge te Arves. Så sluta
han, så sa Arved Annorsen te han: "Får vi ente höra mer?"
"Jo, ja har klonke-valsen å Blanka-Karna igen", svara han,
å då kunne vi ente barja voss for grin.

1) Arvid Andersson, Åkarp nr 2. 2) Pett, Flott. (An-
vändes såsom smör). 3) Edert. 4) Grand.

Rövarna vid Löberöd.

(Efter att ha beskrivit naturen vid den s.k. Rövare-

kulan, en skog under Löberöd, berättade mor Åkerlund följande).

Å där va jo rövarna. Å di hadde tad en pia, å när di hadde fåd na me si, så tore di ente släppa na. Å när di vaude så måtte där en ble himma å passa na. Å den ene han tytte om na å hon läddes hon tytte om hann me, hon tore ente an ned. Å hon så här nied tjyvagoss di kom did me.

Så hadde hon hört ad di skolle döda na. Så hadde hon listad si te å få en ragekniv å diarras. Å så enda de varmt, så sa hon te han som passa na: "Sidd hos mej, å lägg ditt hoed i mitt knä, så ska ja lyska dej i hared." Å så sömna han. Så ba hon Gud om han ville hjälpa na. Å så me itt raskt tag skär hon striven å han. Så sprant hon å när di endre kom himm så va han dö å hon borte.

Så måtte hon gemma si i skåwana for di ente skolle leda opp na; å då kom hon te Lopared. Så behålt di na, for di ble så glaa for hon befria dom for rövarna, så där i diarras trägår ska stå en minnesten for na.

X) Rövarkulan : en delgång i gulmenttopps rokken,
krukt häns. ~~Kruktukan har höst
kristin under höften hon fannas i Högsrör.~~

Mor Åkerlunds far och bäckahästen. (Kundboken)

1) De tala min far om, han hadde kormed for bäckahästen, han va fentan är då.

Han skolle vanna hästa. Å han re ud i vanningen, å där kom han farr näd. Å så när han kom himm, så satte han si me de ena bened ragt å de andra kråged, å sin ble de alltid kråged. Å di söjte en klåg kjarrinj i Dalby. Å när hon förde me höven ifrå benen opp, så konne han sjånga så bra. Men når hon förde närr, så fick han sådden farli verk i bened. Men han ble allri bra, å han lärde te skolemästare sin.

Winninge-käringen.

Den där Vinninje-kjarrinjen, hon ville di ta inj 4)
5) te Slotted. "Ja de kan I gott", sa hon å hon satte si opp po vönen. Men di fick ente hästana å ställed. Å di mätte la na gå å igen, å då sprant hästana.

1) Råkåt ut för bækahæsten. 2) Vattringen, dammen där hästarna vattnas. 3) Krokigt. 4) Winningekäringen eller Vinninjekvinnan, en klok kvinna i Winninge, Hyby s:n.
5) Allmän benämning på fängelset i Malmö på den tiden det hade sina lokaler på Malmöhus slott. - Om Vinninjekvinnan, se vidare Jöns Larssons berättelser.

Om Kadärre, en häxa i St. Uppåkra.

Där va en häxa di kalla Kadärra, hon bode i itt lidedd hus mitt färr Opågra kru. Hon gjore ont for folk.

Där va nän lesepåga gjorde narr ad na. Jo, så hadde hon gåd ud å gravad nad närr i gräven.¹⁾ Å där va en pågick närr å ville se va Kadärra hadde gravad närr. Men de va bärre aska. Å han fick slaget å hän ble allri fri for ed, å di sa de va hinna skyll.

Jo, hon va besönnorlet klädd, den, å hinnas dättor ässe. Hon skicksa na ing te Long i itt ärane, å då hadde hon en kofta me ärmor som slapp ve albúana.²⁾

Dalby avräddningsplats. ³⁾

Ja så po den siste som ble halshöggen i Dalby. Där sto folk rongen om å gjore spiss-går. Å där kom så många å ville ha blo,de va di som hadde slag, di trode di skulle ble fri for ed - men de fickj di ente.

- 1) Uppåkra krog, belägen vid stora landsvägen nedanför kyrkan. Stället kallas i våra dagar "Jesjivaregården".
- 2) Konfirmand ("Iesa for prästen", undergå konfirmationsundervisning).
- 3) Gropen, diket.
- 4) Ärmor som togo slut vid armbågarna.
- 5) Stället kallas ännu "Galjabecken" (belägen n.o. om Dalby kyrka).

1)
Elva-vagnen.

För så tala di allti om di va rädda for Elva-vöjen. De skolle va nån som hadde gjort nad galed, så skolle di köra här imellan.

En glimt från en dagligstuga i mitten av 1800-talet.

Ja tjente for pia te nore Nels Nels i sex år.

Så om kvällana hadde vi ed lidad ljus som sad po en

2) dalla. Så sad vi en två, tre, fira å spant. Så sto påga-

3) na rongen om å leste i katekesen å bibliskan.

1) Så kallades en spöjkjuts som sades komma var natt kl. 11 på stora landsvägen genom Åkarp. Upptecknaren hörde själv talas om den i sin barndom.
2) En fördomdags bruklig ljushällare, som hängde i loftet. 3) Biblisk historia.

Juni 1922.

Register.

Sid.

Avrättning i Dalby	50.
Bäckahästen	49.
Dalby	45, 49, 50.
Elvavegnen	51.
Hjärup (Uppåkra s:n)	43.
Häxa	50.
Högseröd	42.
Järnvägståg, det första	46.
Klok käringsöktes	49.
Kadårra, en häxa	50.
Läktor (längs diket)	42.
Löberöd	48.
Revinge	44.
Rövare i skogsbrygden	48.
Spöke	42, 45.
Spellemän	47.
Stora Uppåkra	50.
Tiggare (Nils Knös m.fl.)	46, 47
Värulv	44.
Vilsegående	43.
Vinninge-käringen	49.
Åkarp	42, 44, 45, 46, 47, 51.

Berättelser av kvarnägaren Per Andersson,

Hjärup, Uppåkra socken.

Kvarnägaren Per Andersson i Hjärups mölla är född den 15 januari 1839 i Gustavs socken, Vemmenhögs härad. I över 60 år har han bedrivit sitt yrke. Efter att ha varit "möllesven" i Kronetorps mölla (Burlövs s:n) gifte han sig 1862 med Ingrid Andersson från Arlöv. Därefter voro de en tid bosatta i Malmö, där Per Andersson bedrev handel, men flyttade snart från staden. Sedan innehade Per Andersson i några år Skrävlinge mölla, och därefter Kronetorps mölla. År 1878 köpte han Hjärups mölla, där han ännu bor. På platsen har förröd varit en krog, kallad "Patters kru". Boningslängan, som är byggd 1804, är den enda kvarstående av de gamla krogbyggnaderna som ha funnits invid landsvägen mellan Lund och Malmö. (De övriga - Sege utanför Malmö, Kalinan vid Arlöv, Hvilan och St. Uppåkra - äro i det senaste halvseklet ombyggda.)

Den 14 mars 1922 firade Per Andersson och hans hustru diamentbröllop.

Per Andersson + den 14 mars 1922.

Om värdshuset Hvilan.

1) Mitt emot Lindegård låg där ett gammalt krog som

2) 3)

hette Svärtfitts. Där var en som hette Santesson som råd-

de om det i den tiden. Santesson sålde det kroget till en

annan. Och då skulle inte han få bygga något krog på en

halv mils avstånd. Men så lät han sin fru bygga ett krog

mitt emellan Lund och Malmö, och det kallade han "Hvilan".

5)

Det skulle vara en vileplats mitt emellan Lund och Malmö.

6)

1864 då bodde ju Anders Knutson där oppe på Hvila-
lan. Så kunde de inte ha krog där mer.⁷⁾ Jag har varit ned
där en gång då de hade diskussion vad där skulle bli av
det kroget. Där var en som hette Feuk som hade Hvilan
till sist, innan där blev skola.

Så byggde Anders Knutson nere vid stationen, men

7)

där fick han inte ha sterkt. Men han sålde bocka-bier, det
var från ett bryggeri i Malmö som hette Steenbockens. Och
de kallade Anders Knutson för "bocken".

1) Gård invid stora landsvägen å Kabbarp n:r 2 i Tot-
tarps socken. Namnet har tillkommit sedan Dr Holmström å
Hvilan år 1890 blev dess ägare. 2) Ordet "krog" är i Skåne-
målen neutrumb. F.Ö. har detta och följande stycke blivit
överfört till vanligt skriftspråk. 3) Traktören Sante
Santesson, grungläggaren av värdshuset Hvilan. 4) D.v.s.
början av 1800-talet. S., som var född 1793, inflyttade i

Trafiken mellan Malmö och Lund förejärnvägens tillkomst.

På senare tider var där en diligens och gick. Där som Hotel Kramer är, där var en som hette Fickens rådde om. Så satte han upp en diligens, där var två, en blå och en gul. Och det kostade 1:50 att åka mellan Malmö och Lund. Så var det så uselt ordnat med posten, så silla som ville ha skickat brev till Lund fick gå till Fickens med dem. Det kostade 6 skilling för att få dem befordrade.

(Forts. på ann. från föreg. sida)

1819
Tottarps socken 1815 och bodde redan 1819 å värdshuset Hvilan (enl. mantalslängderna). 5) Hvilan är beläget å Käbbarp n:r 8, endast c:a 200 m. från Lindegård. 6) Anders Knutsson, som var född 1824, innehade Hvilan från omkring 1850 (till värdshusrörelsens upphörande 1868). 7) Rörelsen blev mindre löndande efter järnvägens tillkomst (1856), då landsvägstrafiken blev mindre betydande. 8) Länsman Feuk i Bara häradas västra distrikts beboende under några år hyste i Bara häradens stadslägenheten å Hvilan. 9) År 1868 förhördes Hvilan till lokal för "folkhögskolan i Bara härad", som redan efter ett par år fick den officiella benämningen "Folkhögskolan Hvilan". Den gamla byggnaden brann ned 1874. Där efter inköpte skolan tomten och uppförde egen byggnad.

10) Anders Knutsson hade sedermera en bierstuga vid Åkerps järnvägsstation, belägen där Alnarpsvägen skär Järnvägen.

Om Rasmus Nilsson i Svedala, kallad "Neselös".

Där va en mannarackare i Svedala som hette Rasmus

Nelsen. Han hadde åtta barn me en extra kvinga å nie äkta.

Så var där en kjärkegår å där hadde klockaren törad

en kalv. Å där gick en stiliator över kjärkegårén. Så var

där ett kråg, så sönorna gick di derikt från kråged å

ing i kjärkan. Å där var Rasmus Nelsen titt i de kråged.

Så hadde Rasmus Nelsen kypt itt hus ude i Sjödikana som han hadde den extra kvingan i, å där skolle han gå

å hälsa på. Så en lördag var där grevad en grav över den

stien som går övor kjärkegårén. Å där skolle Rasmus Nel-

sen gå när han kom ud från kråged. Så var där en dräng had-

de holkad ud en roa å gjort den i form som en döskalle.

Så passa den häre drängen po å lura po Rasmus Nelsen, han

va allri tåld, han var så le å styggor.

Så klö han opped om trappan å skolle gå över kjärke-

gårén. Å där hadde drängen röttad kalven ner i graven, å

han sto där säl å hedde itt skynke övor sej. Så precis som

Rasmus kom där övor, så viste han roan, han hadde tänd ljus

1) Tjudrat. 2) Danska "lige over", d.v.s. tvärs över, mitt över. 3) Krogen var belägen vid vägen nedanför kyrkan, där gamla skolan nu ligger.

inge i, å så styrt han ner i graven. "Määu" sa halven, å Rasmus Nelsen han dö bort. Så kom folk dit, for di hörde itt skriji po kjärkegårén. Å där lå Rasmus Nelsen å svimmad. Så to di han opp å bar han ing i itt hus å bätta han ner. Å där va en klæg kjarrung å den ordna te han. Han fick ente se dagsljus i tre dygn. Där skolle va hängd för fönsterna. Å så ga hon han en té som han skölle dricka.

Så drängen, han va så oskýldi som ingenting i var- den. Så sick han uded po väjen, å där kom en jude. Å drängen hadde skynked po sei å sprant ettor juden ännan hänn te Stolpalös. (De va itt hus som där va inga stolpa i väggana, så di trode de ente konnestå). De skidde i mina påga-år.

Dikrella han "Neselös". Rasmus Nelsen hadde bara en lidn bid å nesan igen, for han hadde haft skrofflor.

Di skolle bygga om Svedala kjärka å professor Brunius han hadde gjort ritningorna. Å Rasmus Nelsen han så po dom å sa te Brunius: "Om vi skolle ta bort di där

siratorna, så konne jo kjärkjan ble möed billiare". Så sa Brunius te han: "Om vi nu skulle ta bort den här siraten, som sitter mellan ögonen på dej, hur skulle du då se ut i synen?".

Vid Klägerup.

1)

Di sa ente "Klägerup" för i tiden, di sa "Klägarp". Där va nån som kom forbi där ute ve Klägarp å så frågte han: "Vä hiddor dinne gären?" - "Den hiddor Klägarp". -

"Då har ja jo träfft rätt, for här skulle jo va en klägr". "Nä, de va ente här", svara di han.

Så ga han si te å springa därifra. Så sa di te han: "Vänta, vänta!" - "Nä, här tårr ja ente ble. Om ni e galna allihopp, så vill ja ente ble här".

Varulv.

2)

Där va ve Hellenlön en gärsdräng-kjarring som hände Sissa, å hon va me barn. "Å där kom min liv å själ vårulen", sror hon, "å sto utan om å rev po fvnstorna. Å ja uded me en pryl å loffa ettor han. Å ja så ad de ensa bened va som en rompa".

1) Herrregård i Hyby s:n, Bare h:d. "Klägerup" är namnets danska form, som användes i skrift och numera även i tal i st.f. det svenska "Klägarp". 2) Hellenlund, gård som brukas under Kronetorp.

Runstenen i Hjärup.

Etter va ja har kunnad tyda runorna, så ska där stå: "Nafne reste sten denna efter sin broder Tyge, han var västern död".

Han sto nere i marken för. Å di asa han opped å skolle ha han te en pelare ve itt le. Där skolle di ha

han te stänge. Men när di to han himm den ene dan, så ble den asad ud om natten. De tala gamle Måns Olsen om.

Men så to Hans Bengtson å satte han i itt stenberji i trägården. Ja va me å resa han opped. Hans Bengtson han lå jo möed sjug po gamla da, å folk di skylla po de, ad han hadde flyttad stenen.

1) Stenen står numera överst i ett "stenberg" (en kulle som är upplagd med prydliga stenar) i trädgården vid den gård i Hjärup, på vars ägor den sedan urminnes tider stått. Prof. L. Wimmer beskriver den i sitt verk om "De danske runemindesmärker". Han omtalar också sägen, som han kaller "et i egenen mycket utbrett sagn".

2) Per Andersson, som är en ganska kunnig man, har själv läst runinskriften. 3) Led, stor grind. 4) Enligt en annan version fick folket i gården ingen "nattarö" sedan stenen flyttats dit och måste därför sätta den på sin gamla plats ute i marken igen. Så omtalas även sägnen hos Prof. Wimmer. 5) En av gårdens tidigare ägare.

6) Hans Bengtsson köpte gården 1883. Sedan han låtit sätta stenen i trädgården fick den stå där.

1)

Där va en kolle ve Hvilan, där va troll å bode i

Trollen i Källarebacken.
Där restes opped po pelare julafatan.

1) Så va där en går i Åkarp, den som Jöns Annorsen han
hadde. Å di som bode där för, di va å hälsa po trollen, å di
bjöd trollen igen. Så sa trollen te dom, ad den släkten som
bode där, den skulle ellri komma te å gå ifrå därres går. -
(Men nu e viest den tiden ud-gådt.)

Där kom en skjuss å körde hö te dom. Där va så
många små pyslinga hjelp te å ssa höed inged. Där va en
som hidde Jöns Hansen å han påstó ad han hadde sitt när di
asa hö ing te dom. Men där va ingen visste var den skjuss-
en kom ifrå.

1) En ätthög å Kabbarp nr 8 i närheten å Hvilan.
Kallas "källarebacken" sedan innehavaren av Hvilan, Anders Knutsson, år 1856 lätt gräva en källare i densamma.

2) Åkarp nr 8. 3) I mars 1922 lämnade Jöns Andersson den omtalade gården, som han innehhaft sedan 1882. De före-
gående ägarna voro hans svärfar Jöns Andersson och dennes far Anders Arvidsson. 4) Jöns Hansson, husman å Åkarp nr 4.

Mr. Gust
V. Lundström
M. 61
205
Herr
Birn. vid
Gymnasiet
J. B. Andreasson (M. 61)

Barnmorskan hos trollen vid Tellssjö.

Men där ja e barnfödd, i Gustavs säcken, där sed ja

å hörde po en gammal barnmorska som hidde Holmskan.

Så liegor där en lidensjö som hiddor Tellsjö-sjön,
å där e en backe som stypar ner i sjön, å där växor bokor
po den backen.

Å barnamorskan hon sad å berätta for min mor, ad
hon hadde vad där inge i den höjen tre gångs å ted imod
barn te trollen.

"Men hodden kom du dided?" sa mor. - "Där ble ypp-
nad for mi, å där va så fint inge".

"Fick du nåd?" se mor. - "Nä, ja fick ingenting, men
når ja kom himm, så va där en stor seddel i lomman". -

Å de e Gusens sanning, for barnamorsken har säl
säjt ed.

1) Hurudant, huru (Danska hvordan). 2) Sægt.

Om en sten i Håslöv (Skytts härad).

Där va nere i Håslöv en man som gick å plöjde.

Så träffa han po en sten. När di hält midsa, så to han drängena me si å skolle ta opped denne stenen.

"Å han va ente stårre, än ja konne rysta han me plåv-stägen", sa han. Å drängena di gick å grava å grava.

Å han sprängde den, så han fick te grong te 4 längor, å där va ändå ente allt.

Maj 1922.

Register.

Barnmorska, på förrätning hos trollen.....	<i>51.</i>
Brunius, professor	<i>52.</i>
Helenelund (Kyrkoby s:n)	<i>52.</i>
Hjärup (Uppåkra s:n)	<i>52.</i>
Hvilan (Tottarps s:n)	<i>54.</i>
Håslöv (Skytteh:d)	<i>62.</i>
Kabbarp (Totterps s:n)	<i>54.</i> <i>60.</i>
Klägerup (Hjälby s:n)	<i>58.</i>
Knutsson, And., traktör å Hvilan	<i>54.</i>
Landsvägstrafiken fordon	<i>55.</i>
Malmö	<i>55.</i>
Nilsson, Rasmus, i Svedala	<i>56.</i>
Ordlek (kläg - Klägerup)	<i>58.</i>
Runsten, i Hjärup	<i>59.</i>
Santesson, S., traktör å Hvilan	<i>54.</i>
Sten, spränges i Håslöv	<i>62.</i>
Svedala (Oxe h:d)	<i>56.</i>
Troll	<i>60.</i> <i>61.</i>
Varulv(vill intill en havande kvinna, blir bortjagad)	<i>58.</i>
Värdshus vid stora landsvägen	<i>53.</i> <i>54.</i>
Äkarp (Burlöv s:n)	<i>60.</i>
Ättehög vid Hvilan	<i>60.</i>